



03.09.2020

Vantaan kaupunki
Maankäyttö ja ympäristön toimiala
Heikki Kangas
(heikki.kangas@vantaa.fi)

YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELTU PÄÄTELMÄ, PETIKONHUIPUN MAANKAATO- PAIKAN LAAJENNUS JA KIERRÄTYSOIMINNOT, VANTAA

1. HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Hankkeen nimi

Petikonhuipun maankaatopaikan laajennus ja kierrätysoiminnot,
Vantaa

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Vantaan kaupunki, jossa hankkeen yhteyshenkilönä on Heikki Kangas. Hankkeesta vastaavan YVA-konsultti on Ramboll Finland Oy, jossa yhteyshenkilönä on Minna Miettinen. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisena yhteysviranomaisena toimii Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus, jossa yhteyshenkilönä on Erika Heikkinen.

Hankkeen ja sen vaihtoehtojen kuvaus

Petikonhuipun (entinen Pitkäsuon) täyttömäki on toiminnassa oleva, Vantaan kaupungin omistama puhtaiden ylijäämämaiden läjitysalue, joka sijaitsee Petikon kaupunginosassa. Alueelle vastaanotetaan Vantaan kaupungin alueelta tulevaa ylijäämämaata. Hankealueen vieressä on yritystoimintaa, muuten lähiympäristö on harvaan asuttua metsämaastoa, joka rajautuu Vihdintiehen, Hämeenlinnanväylään ja Kehä III -kantatiehen. Täyttömäen länsipuolella on golfkentäksi rakennettu entinen peltoalue ja alueen lounaispuolella sijaitsee Natura 2000 -verkostoon kuuluva suojelualue. Lähimmät asuintalot sijaitsevat noin 300 metrin etäisyydellä täyttömäen itäpuolella ja noin 550 metriä sen lounaispuolella. Liikenne alueelle kulkee Tiilipolun ja Pyymosantien kautta.

Hankkeen tavoitteena on jatkaa puhtaiden ylijäämämaiden vastaanottoa ja loppusijoitusta olemassa olevalla vastaanotto paikalla. Maankaatopaikan voimassa olevien ympäristölupien mukainen täyttötöilavuus riittää arvion mukaan vuoteen 2022 asti. Nyt käsitellyssä olevan laajennuksen myötä täyttömäen toiminnan arvioidaan jatkuvan vuoteen 2040 saakka.

Lasku hankkeesta vastaavalle 11 000 €. Maksuperusteet ovat päätelmän lopussa.

Täyttötilavuutta kasvatetaan sekä lisäämällä täyttömäen keskimääräistä korkeutta, että laajentamalla sitä ottamalla käyttöön alueen koillis- ja luoteisosissa sijaitsevat, yhteensä noin 5 ha:n laajuiset uudet läjitysalueet. Alueella myös louhitaan kiviainesta maankaatopaikan tukimateriaaliksi.

YVA-menettelyssä on selvitetty myös alueen soveltuvuutta Vantaan kaupungin maanrakennuskohteissa hyödynnettävien kierrätysmateriaalien välivarastointiin ja käsittelyyn. Kierrätysmateriaalit ovat ylijäämämaata ja -louhetta sekä muita, MARA-asetuksen¹ ja valmisteilla olevan MASA-asetuksen² mukaisia materiaaleja, kuten betonia, tiiltä, asfalttia, tuhkia, jätteenpolton kuonaa ja kiinteytettyjä maa-aineksia. Esitettyjä materiaalien käsittelymenetelmiä ovat metallin erotus, murskaus ja seulonta.

Hankkeen vaihtoehdot

Vaihtoehto VE 0

Petikonhuipun maankaatopaikan laajennushanketta ei toteuteta. Toiminnassa jatketaan puhtaiden ylijäämämaiden läjitystä, kunnes toteutunut täyttötilavuus on 11,5 miljoonaa m³. Vuosittainen vastaanottomäärä on 1,2 milj. tonnia. Läjitysalueen kokonaispinta-ala on 65 ha. Alueella jatketaan kallion louhintaa täyttömäen rakenteiden tarpeisiin. Louhinta-alueen pinta-ala on 0,75 ha ja ottomäärä 150 000 m³ktr.

Vaihtoehto VE 1

Petikonhuipun maankaatopaikan laajennus toteutetaan täyttötilavuutta lisäämällä sekä laajentamalla täyttöaluetta. Laajennuksen jälkeen maanläjitysalueen kokonaistäyttötilavuus on noin 19,7 miljoonaa m³ ja kokonaispinta-ala noin 70 ha. Vuosittainen vastaanottomäärä on 1,4–2 milj. tonnia. Alueella jatketaan kallion louhintaa täyttömäen rakenteiden tarpeisiin. Louhittavan alueen pinta-ala on 1,7 ha ja ottomäärä 370 000 m³ktr.

Vaihtoehto VE 2

Petikonhuipun maankaatopaikan laajennus toteutetaan täyttötilavuutta lisäämällä sekä laajentamalla täyttöaluetta. Laajennuksen jälkeen maanläjitysalueen kokonaistäyttötilavuus on noin 19,7 miljoonaa m³ ja kokonaispinta-ala noin 70 ha. Vuosittainen vastaanottomäärä on 1,4–2 milj. tonnia. Alueella jatketaan kallion louhintaa täyttömäen rakenteiden tarpeisiin. Louhittavan alueen pinta-ala on 1,7 ha ja ottomäärä 370 000 m³ktr.

Lisäksi maankaatopaikan alueella välivarastoidaan ja käsitellään Vantaan kaupungin purkukohteista peräisin olevia maanrakentamisessa hyödynnettäviä kierrätysmateriaaleja noin 95 000 tonnia vuodessa.

¹ Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa; VNa 843/2017

² Valtioneuvoston asetus rakentamisessa ja muussa vastaavassa toiminnassa syntyvän maa-ainesjätteen hyödyntämisestä

Materiaalien suurin varastointimäärä kerrallaan on 285 000 t. Käsittelymenetelmiä ovat metallin erotus, murskaus ja seulonta.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely) YVA-lain (252/2017) liitteen 1 hankeluettelon kohdan 11 b) perusteella: jätteiden käsittelylaitokset, joissa jätettä sijoitetaan kaatopaikalle, joka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle, sekä kohdan 12) perusteella, kooltaan liitteen luettelon hankkeita vastaavat hankkeiden muutokset

Vantaan kaupunki on saattanut hankkeen YVA-menettelyn vireille 23.8.2019 toimittamalla Uudenmaan ELY-keskukseen ympäristövaikutusten arviointiohjelman. Uudenmaan ELY-keskus on antanut lausuntonsa ohjelmasta 1.11.2019.

Hankkeesta vastaava on toimittanut 17.4.2020 Uudenmaan ELY-keskukseen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen, joka on laadittu arviointiohjelman ja siitä annetun yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta.

Ympäristövaikutusten arvioinnin ja muiden menettelyjen yhteensovittaminen

Petikonhuipun maankaatopaikan laajennuksen ja kierrätysmateriaalien käsittelyä koskevan YVA-menettelyn yhteydessä on arvioitu toimintojen vaikutuksia Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät -Natura-alueen luontoarvoihin. Uudenmaan ELY-keskus antoi luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen lausunnon 6.4.2020 päivätystä Natura-arvioinnista.

Hankkeen toteuttamisessa tarpeellisten viranomaismenettelyjen yhteensovittamiseksi järjestettiin Uudenmaan ELY-keskuksessa 2.3.2020 YVA-selostusvaiheen neuvottelu.

Arviointiselostuksessa on tuotu esille hankkeen edellyttämät luvat, suunnitelmat ja niihin rinnastettavat päätökset. Lisäksi on käsitelty hankkeen toteuttaminen suhteessa alueen kaavoitukseen.

Hankkeen toteuttamisen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset

Maankaatopaikkatoiminta edellyttää ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista ympäristölupaa (YSL liite 1; taulukko 2 kohta 13f). Hankkeen toimivaltainen ympäristölupaviranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto (YSA³ 1§ kohta 13e). Ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä on, että YVA-menettely on päättynyt.

Hankkeessa tehtävä kalliokiviaineksen ottaminen edellyttää maa-aineslain (MAL; 555/1981) mukaisen luvan maa-ainesten ottoon. Louhinta ja murskaus edellyttävät ympäristölupaa. Luvat voidaan myöntää määräaikaisena yhteislupana (MAL 4a § ja YSL 47a §).

³ Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta; 713/2014

Mikäli hankkeesta voi aiheutua vesilaisissa (587/2011) mainittu muutos pohjavedelle, on toimenpiteelle haettava vesilain mukainen poikkeuslupa Etelä-Suomen aluehallintovirastolta.

Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla kielletty. Tarvittaessa Uudenmaan ELY-keskukselta tulee selvittää tarve luonnonsuojelulain 49.3 §:n mukaiselle poikkeusluvalle.

2. OSALLISTUMISEN JÄRJESTÄMINEN SEKÄ YHTEENVETO ANNETUISTA LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus on kuulutettu ajalla 4.5. – 3.7.2020 osoitteessa www.ely-keskus.fi/web/ely/kuulutukset. Ilmoitus kuulutuksesta on julkaistu Vantaan ja Espoon kaupunkien verkkosivuilla. Arviointiselostuksen vireilläolosta on ilmoitettu Vantaan Sanomat-, Länsiväylä- ja Hufvudstadsbladet -lehdissä.

Arviointiselostus on ollut kuulutusajan nähtävillä seuraavissa paikoissa:

Vantaan kaupunki, Vantaa-info, Myyrmäkitalo, Paalutori 3, Vantaa
Vantaan kaupunki, Vantaa-info, Tikkurilan Dixi, Ratatie 11, Vantaa
Uudenmaan ELY-keskus, Valvomo, Opastinsilta 12 B, 5. krs, Helsinki

sekä sähköisenä Internetissä osoitteissa:

www.ely-keskus.fi/web/ely/kuulutukset
www.ymparisto.fi/PetikonhuipunlaajennusYVA
www.miljo.fi/PetikkotoppensutvidgningenMKB

Arviointiselostuksesta ei järjestetty yleisötilaisuutta voimassa olleiden kokoontumisrajoitusten ja ohjelmavaiheen tilaisuuden vähäisen osanottajamäärän vuoksi.

Uudenmaan ELY-keskus pyysi arviointiselostuksesta lausunnot Vantaan ja Espoon kaupungeilta ja ympäristönsuojeluviranomaisilta, Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta, Etelä-Suomen aluehallintovirastolta (sekä ympäristölupa-vastuualueelta että sosiaali- ja terveysasioiden osastolta), Uudenmaan liitolta, Metsähallitukselta, Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta, Väylävirastolta, Museo- virastolta ja Vantaan kaupungin museolta. Asia lähetettiin tiedoksi mm. Suomen luonnonsuojeluliitolle ja Finavia Oyj:lle.

Yhteenveto saaduista lausunnoista ja mielipiteistä

Arviointiselostuksesta toimitettiin yhteysviranomaiselle 7 lausuntoa ja 2 mielipidettä. Lausunnot ja mielipiteet ovat kokonaisuudessaan nähtävillä ympäristöhallinnon internet-sivuilla osoitteessa:

www.ymparisto.fi/PetikonhuipunlaajennusYVA

Yhteenveto lausunnoista

Yleisesti hankkeesta tehtyä vaikutusten arviointia pidettiin riittävänä ja siinä tehtyjä johtopäätöksiä oikeina.

Maankäyttö ja kaavoitus

Katsottiin, että YVA-selostuksessa on asianmukaisesti todettu hankealueen kaavatilanne ja hankkeen suhde kaavoitukseen. Hanketta on sen keston ja laadun vuoksi tarpeen käsitellä vireillä olevassa yleiskaavassa. Tuotiin esille, että täyttömäen pitkäaikaisuus on ristiriidassa Vantaan yleiskaavaehdotuksen alueelle osoittaman maankäytön (VU) kanssa.

Melu ja ilmanlaatu

Todettiin, että meluselvityksessä ei ole kuvattu menetelmiä ja perusteita, joilla eri melun tunnusluvuilla esitettyjen keskiäänitasojen vertailu toisiinsa on toteutettu tai miten tunnuslukujen erilaisuus on huomioitu tulosten tarkastelussa. Meluselvityksen tuloksia ei siis pidetty täysin arviointikelpoisina.

Todettiin myös, että selostuksessa ehdotetut melu-, tärinä- ja pölymittaukset sekä niihin liittyvät muut seurantatavat ovat tarpeellisia toteuttaa. Vaihtoehdon VE2 toteutuessa suositeltiin melu- ja pölymittauksia kierrätystoiminnoista aiheutuvan melutason ja pölyvaikutusten seuraamiseksi ja haittojen torjunnan riittävyyden varmistamiseksi.

Tehtäviä pöly- ja meluvaikutusten lieventämistoimenpiteitä on tarkennettava jatkosuunnittelussa ja lupaehdoissa ja otettava käyttöön kaikissa hankevaihtoehdoissa.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin

Vesienkäsittelyn yleissuunnitelman todettiin olevan asiantuntevasti tehty, ja sisältävän ohjelmavaiheessa edellytetyn kuvauksen myös kierrätysalueiden vesienkäsittelystä.

Todettiin, että mikäli toimintaa laajennetaan, ympäristölupavaiheessa on riittävästi arvioitava selkeytysaltaiden puhdistustehoa tilanteissa, joissa kerääntyvä vesimäärä on huomattavasti normaalia suurempi. Lisäksi altaiden toimivuutta on seurattava säännöllisesti ja niiden vuosittaisesta puhdistuksesta on huolehdittava. Nykyiset selkeytysaltaat on kunnostettava ennen toiminnan laajentamista.

Pintavesien tarkkailussa on huomioitava kaikkien toiminnassa vastaanotettavien, varastoitavien ja käsiteltävien kierrätysmateriaalien mahdollinen vesistökuormitus. Tuotiin esille tarve vesistöseurantaan myös Pikkujärvestä Espoon Pitkäjärveen mahdollisesti kohdistuvien vaikutusten toteamiseksi ja estämiseksi ajoissa.

Todettiin olevan hyvä, että pohjavesitarkkailuun otetaan mukaan myös yksityiskaivo. Tarvittaessa tarkkailun piiriin tulee ottaa lisää kaivoja, mikäli pohjaveden tarkkailutulosten tai muiden tietojen perusteella on

mahdollista, että vaikutukset voisivat ulottua myös yksityiskaivojen veden laatuun tai määrään.

Luonto ja luonnonsuojelu

Todettiin, että Natura-arvioinnin perusteella vaihtoehdon 2 mukaisista toiminnoista aiheutuisi haittaa ainakin Pyymosan lehdon luontotyypeille ja liito-oravalle, ja että pöly- ja meluhaittaa voi aiheutua myös muille läheisille luonnonsuojelualueille. Katsottiin, että tämän sekä maisema- ja virkistysalueisiin kohdistuvien haittojen vuoksi kyseinen vaihtoehto ei ole suositeltava. Lisäksi katsottiin, että hankkeen aiheuttamalla pohjaveden pinnan alenemisella voi olla luontovaikutuksia Alkärrin metsän suojelualuevarauksen alueella.

Arvioinnista ei selkeästi käynyt ilmi, milloin ja miten liito-oravan esiintyminen on selvitetty Pyymosan lehdon alueella. Koska arvioinnin mukaan liito-oravan esiintymiseen saattaa kohdistua pitkän aikavälin vaikutuksia, pitää lajin esiintyminen sekä lisääntymis- ja levähdyspaikat tarkistaa, mikäli tiedot ovat vanhentuneita tai puutteellisia. Myös seuranta liito-oravan osalta on järjestettävä.

Katsottiin, että saukon osalta arviointia olisi ollut hyvä täydentää perustelemalla ja kuvailemalla saukkojen elinympäristöjä ja elinpaikka-vaatimuksia sekä sijaintia Natura-alueella ja sen läheisyydessä. Nyt arviointi oli saukon osalta melko suppea, vaikkakin johtopäätöksiä lajin esiintymisen osalta voitiin pitää oikeina.

Todettiin, että suotoveden johtaminen putkissa Natura-alueen ulkopuolella ja vieraslajien seuranta sekä torjunta Pyymosan lehtoalueella on tehtävä ja huomioitava tulevilla lupaehdoissa.

Yhteenveto mielipiteistä

Katsottiin, että 0-vaihtoehto mahdollistaisi muita vaihtoehtoja nopeammin sen, että Petikonmäen laaja alue olisi mahdollista saada maakunta- ja yleiskaavan mukaiseksi VU-alueeksi. Tällä olisi suoraa merkitystä Petikonhuipun läheisyydessä oleviin luonnonsuojelualueisiin ja Natura-alueisiin sekä Petikon luonto- ja virkistysalueen virkistyskäyttömahdollisuuksiin. Tämä myös mahdollistaisi biodiversiteetin suojelua edistävien keinoympäristöjen laaja-alaisen kehittämisen ja lajiston suojelun alueella.

Todettiin, että hankkeen YVA-menettelyn aikataulu on liian lyhyt todellisten ympäristövaikutusten arviointiin. Katsottiin, että etenkin luontovaikutusten kohdalla aikataulu ei ole mahdollistanut tarpeellisia oikeana vuodenaikana tehtäviä luontokartoituksia. Selvitysten yhteydessä ei ole pystytty tuottamaan olennaista luontotietoa esim. Pyymosan lehdon Natura-alueen lehtojen muuttuneisuuden syistä, pölyn vaikutuksista Pyymosan metsän suojelun pohjoisosan boreaalisiin luonnonmetsiin, vaikutuksista Grankullan lähteikkö-alueeseen sekä tiedossa olleeseen Pyymosan metsän lahokaviosammalen ydinalueeseen.

Todettiin, että arviointiohjelmalausunnossa edellytetty Grankullan lähteikköalueen luontoselvitys on ilmoitettu toimitettavaksi vasta ympäristölupavaiheessa. Huomautettiin, että ei ole tarkoituksen-

mukaista laatia vaadittuja luontoselvityksiä vasta YVA-selostuksen jälkeen niin, että niitä ei voida arvioida YVA-menettelyn aikana. Myöskään sitä, että Espoonlahden Natura-alueeseen ei arvioinnin mukaan kohdistu vaikutuksia, ei ollut perusteltu riittävän tarkasti.

Katsottiin, että vaikutusarvioinnit on siis tehty ainakin luonnonsuojelun, kasvillisuuden sekä pohjavesien osalta riittämättömän tiedon perusteella. Lisäksi viihtyisyyteen ja ihmisten elinoloihin liittyvät vaikutusarvioinnit eivät ole riittäviä, joten katsottiin, että YVA-selostusta tulisi täydentää.

3. ARVIointISELOSTUKSEN RIITTÄVYYS JA LAATU

Uudenmaan ELY-keskus on YVA-menettelyn yhteysviranomaisena tarkastanut arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun, ja toteaa tältä osin seuraavaa:

Vantaan kaupungin kuntatekniikan keskuksen maankaatopaikan laajennusta ja kierrätysmateriaalien käsittelytoimintaa koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus täyttää YVA-lain (252/2017) 19 §:n ja YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:n sisältövaatimukset ja se on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla. Arviointiselostus on laadittu ottaen huomioon hankkeen arviointiohjelma ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto. Hankkeesta vastaavalla on myös ollut käytettävissään riittävä asiantuntemus ympäristövaikutusten arvioinnin ja sen sisältämien erillisselvitysten toteuttamiseen.

Arviointiselostuksen perusteella on mahdollista muodostaa kokonaiskuva hankkeesta ja sen keskeisistä ympäristövaikutuksista. Hankkeen toteuttamiselle on esitetty toiminnallisia vaihtoehtoja ja selostuksessa on arvioitu riittävästi näiden vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia.

Näin todetusta arviointiselostuksen riittävyydestä huolimatta arvioinnissa on saatujen lausuntojen ja mielipiteiden sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun perusteella todettu olevan seuraavia huomioitavia puutteita:

Arviointiselostuksessa havaitut puutteet

Ilmastovaikutusten arvioinnissa ei ollut selvitetty laskennallisesti hankkeen eri vaihtoehdoista aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä, vaikka tätä ohjelmalausunnossa edellytettiin. Erityisesti kuljetusliikenteestä ja työkoneiden toiminnasta syntyvien ilmastopäästöjen määrä olisi ollut tarpeen arvioida, tai perustella, miksi laskennallista arviointia ei katsottu tarpeelliseksi tehdä.

Kallion louhinnasta ja louhoksen kuivattamisesta aiheutuvan pohjaveden pinnan alenemisen mahdollisia vaikutuksia Alkärin metsäalueen luontoarvoihin olisi tullut arvioida tarkemmin. Arviointiselostuksen mukaan toiminnot alentavat kalliopohjaveden pinnan tasoa enimmillään useita metrejä satojen metrien etäisyydellä louhosalueesta, ja vaikutusten Alkärin metsän pohjavesivaikutteiseen ekosysteemiin todettiin olevan mahdollisia.

Vaikutusarvioinnin puutteet ovat kuitenkin luonteeltaan sellaisia, että ne eivät edellytä arviointiselostuksen täydentämistä, vaan arviointia voidaan täydentää ja tarkentaa hankkeen jatkosuunnittelussa ja tulevilla lupamenettelyissä.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELTU PÄÄTELMÄ

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä hankkeen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista perustuu YVA-lain 19 §:ssä sekä YVA-asetuksen 4 §:ssä annettuihin arviointiselostuksen sisältövaatimuksiin, arviointiselostuksessa esitettyihin hankkeen kuvaukseen ja selvityksiin, niiden tuloksiin ja tulosten arviointiin sekä selostuksesta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden sisältöön.

Tämä perusteltu päätelmä sisällytetään hanketta koskevaan lupapäätökseen YVA-lain 26 §:n mukaisesti. Lupapäätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on otettu huomioon.

Uudenmaan ELY-keskuksen ja luonnonsuojelualueen haltijan Natura-arvioinnista antamien luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisten lausuntojen johtopäätökset

Hankealue sijaitsee Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät -Natura 2000 suojelualueen (FI0100064) läheisyydessä. Siksi hankkeen Natura-alueen luontoarvoihin kohdistuvia vaikutuksia selvitettiin erillisellä 6.4.2020 päivätyllä Natura-arvioinnilla.

Uudenmaan ELY-keskuksen ja luonnonsuojelualueen haltijan Natura-arvioinnista antamat luonnonsuojelulain (1069/1996) 65 §:n mukaiset lausunnot ovat kokonaisuudessaan perustellun päätelmän liitteenä. Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät Natura-alueella on useita omistajia/haltijoita. Seuraavassa ovat näiden lausuntojen johtopäätökset.

Uudenmaan ELY-keskus (3.9.2020)

Tehdyn vaikutusten arvioinnin ja sen taustalla olevien selvitysten perusteella Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että Petikonhuipun täyttömäen laajennus ja kierrätystoiminnot -hankkeen vaihtoehdolla VE2 on luonnonsuojelulain 66 §:n tarkoittamia merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät nimisen Natura-alueen suojelun perusteena olevaan luontotyyppiin lehdot. Tässä vaihtoehdossa merkittävästi heikentävien vaikutusten kohdistumista myös alueen suojelun perusteena olevan liito-oravan elinympäristöihin ei ole suljettu pois.

Vaihtoehdoilla VE0+ ja VE1 ei ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ole merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen luontoarvoihin.

Metsähallitus (28.8.2020)

Metsähallitus katsoo, että arviointi on tehty luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisesti asianmukaisella tavalla. Arviointiraportissa on vaikutuksia

käsitelty tietolomakkeessa mainittuihin suojeluperusteisiin laji- ja luontotyyppikohtaisesti, joten sitä voidaan pitää luonnonsuojelulain edellyttämänä arviointina. Arvioinnissa on tunnistettu todennäköiset vaikutukset ja vaikutusmuodot (pöly-, melu-, pinta- ja pohjavesi sekä vieraslajien leviämisen vaikutus), yhteisvaikutukset sekä vaikutukset Natura-alueen eheyteen. Arvioinnin perusteella voidaan vetää johtopäätöksiä vaikutusten merkittävydestä.

Metsähallitus yhtyy vaihtoehtojen VE0+ ja VE1 sekä Tremanskärrien suoalueen osalta arvioinnissa esitettyyn johtopäätökseen, etteivät Petikonhuipun täyttömäen laajennus ja kierrätystoiminnot ja hanke yksistään tai yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa tarkasteltuna ja lieventämistoimenpiteet toteuttamalla heikennä merkittävästi Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät Natura-alue (FI0100064, 369 ha) alueen suojelun perusteena olevia luontoarvoja.

Natura-arvioinnissa on tuotu esille, ettei lehdot- luontotyypin edustavuuden poikkeavuuksien syitä tiedetä, mutta on kuitenkin painotettu, miten vaikutukset kohdistuvat erityisesti edustavuudeltaan jo alentuneisiin osa-alueisiin Pyymosassa. Metsähallitus katsoo, että edustavuuden alentuminen jo aiemmin ei kuitenkaan voi olla syy vaikutusten merkittävyydelle. Hankevaihtoehdon VE2 osalta ei Metsähallituksen näkemyksen mukaan voida kokonaan poissulkea merkittävästi heikentävien vaikutuksien mahdollisuutta Natura-alueen suojelun perusteena olevaan lehdot -luontotyyppiin.

Metsähallitus katsoo, ettei vaikutusta myöskään liito-oravan elinympäristöihin pienennä tai lievennä se, että myös muualla Natura-alueella kuin Pyymosassa on liito-oravalle soveltuvia elinympäristöjä. Liito-oravan osalta ei täten täysin pystytä sulkemaan pois vaihtoehtoa, ettei merkittävästi heikentäviä vaikutuksia kohdistuisi liito-oravan elinympäristöihin vaihtoehdossa VE2.

Mikäli vaihtoehdon VE2 osalta edettäisiin, olisi myös tutkittava kauempana Natura-alueesta oleva vaihtoehtoinen sijainti kierrätystoimintojen alueelle 1. Vaihtoehdon VE 2 osalta pölyn- ja meluntorjuntakeinojen tarkempi määrittely vaikutuksineen ja/tai kierrätystoimintojen alueen siirtäminen kauemmaksi Pyymosan lehdestä olisi Metsähallituksen näkemyksen mukaan tarpeellista lehdot -luontotyypin ja liito-oravan osalta, jotta merkittävästi heikentävien vaikutusten mahdollisuus voidaan sulkea pois.

Merkittävät vaikutukset ja niiden perustelut

Vaikutukset luontoon ja luonnonsuojeluun

Suojelualueet ja liito-oravan elinympäristöt

YVA-menettelyn yhteydessä toteutetussa Natura-arvioinnissa hankkeen vaikutukset läheiseen Vestran suot, lehdot ja vanhat metsät Natura 2000 -verkoston alueeseen katsottiin vähäisiksi tai kohtalaisiksi kielteisiksi. Merkittävimpien vaikutusten katsottiin kohdistuvan Pyymosan lehdon osa-alueeseen, johon etenkin kohdistuvat kierrätysmateriaalien käsittelykenttä 1 toiminnasta aiheutuvat pöly- ja meluvaikutukset.

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan Natura -alueeseen kohdistuvat haitalliset vaikutukset ovat kuitenkin niin merkittäviä, että hankevaihtoehto VE2 ei nyt esitettynä kokonaisuutena ole toteuttamiskelpoinen. Kierrätystoimintojen alue 1 sijoittuu Pyymosan lehdon välittömään läheisyyteen. Lehdon sekä Pyymosantien itäpuolella sijaitsevan Pyymosanmetsän luonnonsuojelualueen pohjoisosat ovat jo muuntuneet ihmistoiminnan vaikutuksesta. Viereisellä kiinteistöllä toimivan kierrätysyrityksen ja kuljetusliikenteen aiheuttaman yhteisvaikutuksen vuoksi pölyn määrää ei ole mahdollista enää lisätä ilman, että luonnon sietokyky ylittyy ja Natura-alueen kyseisen osan suojeluarvoille aiheutuu merkittäviä haittavaikutuksia. Natura-alueen muuttuneisuus ihmistoiminnan vaikutuksesta ei ole sellainen suojeluarvoja heikentävä tekijä, jonka vuoksi lisävaikutusten täysimääräiseen ennaltaehkäisemiseen ei olisi syytä.

Pyymosanmetsän luonnonsuojelualueen pohjoisosassa sijaitsee myös lahokaviosammalen esiintymisen ydinalue, johon kohdistuvia pölyvaikutuksia tulee arvioida tarkemmin. Hankealueen ympäristössä oleviin luonnonsuojelualueisiin kohdistuvia pölyn haittavaikutuksia tulee pyrkiä estämään etsimällä jatkosuunnittelussa lieventämiskeinoja myös alueen kuljetusliikenteestä aiheutuvaan tiestön ja kuormien pölyämiseen.

Vieraslajien leviämisen riski Natura-alueelle Pyymosan lehdon sivuitse kulkevaa maanläjitysalueen purkuojaa pitkin on arviointiselostuksessa todettu mahdolliseksi. Kyseinen purkuoja tulee putkittaa tai johtaa maankaatopaikan hule- ja suotovedet jotain toista, Natura-alueesta kauempana sijaitsevaa, reittiä pitkin.

Hankealueen pohjoispuolella oleva liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka tulee huomioida melua aiheuttavien toimintojen ajoituksessa ja meluntorjunnan suunnittelussa, jotta paikkaan ei kohdistu luonnonsuojelulaissa kiellettyjä heikentäviä vaikutuksia. Liito-orava saattaa häiriintyä ja karkottua paikalta pesimäaikana, mikäli kokonaismelu tai toiminnan äkillinen enimmäismelu ovat liian voimakkaita. Kyseisellä lisääntymis- ja levähdyspaikalla tulee myös säilyttää suojapuustoa havaittujen liito-oravan pesäpuiden ympärillä. Ainakin arviointiselostuksessa esitetty 30 m suojavyöhyke on säilytettävä siellä, missä se on vielä mahdollista.

Alkärrin metsä

Alkärrin metsän luonnonsuojelualueen aluevaraus (SL-alue) rajautuu VE1 ja VE2 mukaisesti louhinta-alueisiin. Arviointiselostuksessa on todettu, että louhinta ja kuivattaminen alentavat kalliopohjavedenpinnan tasoa suurimmillaan useita metrejä, ja tuo vaikutus kohdistuu myös Alkärrin suojelualuevarauksen alueelle, jossa on lähteisyyttä ja mahdollisesti pohjavesivaikutteisia luontotyyppisiä.

Hankkeen vaihtoehdoilla VE1 ja VE2 on todennäköisesti haitallisia vaikutuksia näihin luontotyyppisiin ja niiden pohjavesivaikutuksesta riippuvaiseen lajistoon. Alkärrin ja hankealueen hydrologista yhteyttä ja luonnonympäristöön kohdistuvien vaikutusten voimakkuutta ei ole kuitenkaan selvitetty tarkemmin arviointiselostuksessa. Vaikutukset tulee selvittää hankkeen lupavaiheessa. Myös louhinnan melu- ja pölyvaikutukset Alkärrin SL-alueeseen tulee arvioida.

Grankullan purolaakso ja lähteikköalue

Kyniken oja - Grankullan purolaakso on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi, jossa esiintyy myös Suomessa äärimmäisen uhanalaista luontotyyppiä, lähdelehtokorpea. Grankullan purolaakson eteläosassa on Grankullan lähteikköalue, jonka alueella on hetteikköistä tihkupintaa ja lähteitä. Mikäli koillisen selkeytsaltaan vedet johdetaan pohjoista reittiä pitkin Kynikenojaan, lähteikköalueen luontoselvitys ja luontoarvojen kartoittaminen sekä arvio hule-/suotovesien vaikutuksesta näihin ja Grankullan purolaakson luontoarvoihin on tehtävä hankkeen ympäristölupavaiheessa.

Meluvaikutukset

Arviointiselostuksessa esitetty arvio toiminnan eri vaihtoehtoista aiheutuvasta melutasosta ja melun aiheuttamista haittavaikutuksista on yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan oikean suuntainen.

Hankkeen eri vaihtoehtojen melua on tarkasteltu laskennallisesti. Laskennan lähtötietoina on käytetty eri toiminnoista aiemmin mitattuja melupäästötietoja. Esitetyt melupäästötiedot vastaavat tasoltaan yleisesti laskennoissa käytettyjä ja tiedossa olevia lähtömelutasoja erilaisille alueella oleville koneille ja toiminnoille. Eri vaihtoehtojen osalta laskettavaksi on valittu tilanteet, jotka kuvaavat melun leviämistä tilanteissa, joista melu leviää laajimmalle, kuvaten näin vaihtoehtojen kannalta huonointa tilannetta. Lisäksi laskennoissa kaikki vaihtoehtojen mukaiset toiminnot ovat toiminnassa saman aikaisesti, mikä laajentaa melualueita. Tehtyjä tarkasteluja voidaan näiltä osin pitää riittävinä.

Vaihtoehdon 2 (VE2) melutarkastelussa on huomioitu meluntorjuntatoimet häiritsevän melun leviämisen estämiseksi kierrätyskentältä 2. Sen sijaan kierrätyskentän 1 alueelle ei ole esitetty rakennettavaksi melun torjuntaa. Vaikka melu ei laskentojen mukaan näyttäisi leviävän altistuviin kohteisiin, tulee muuttuvan äänimaiseman vaikutukset lähialueen asukkaiden viihtyvyyteen ja alueen äänimaisemaan huomioida ja pyrkiä vähentämään melun leviämistä mahdollisimman tehokkaasti BAT- ja BEP -tasoisilla meluntorjuntatoimilla. Tästä syystä myös kierrätyskentän 1 melua olisi arvioinnissa tullut vähentää meluntorjuntatoimin.

Meluselvityksen perusteella voidaan todeta, että hankkeen toteuttamisen kannalta meluntorjunnan toteuttaminen kierrätysalueella 2 on välttämätöntä. Ilman arviointiselostuksessa esitettyjä meluntorjuntatoimia voi hankkeen aiheuttama melutaso ylittää melulle annetut ohjearvot altistuvissa kohteissa, erityisesti hankealueen itäpuolella olevien loma-asuntojen luona.

Koska hankkeen kesto on pitkä, tulee ympäristöluvan käsittelyn yhteydessä kiinnittää huomiota melutilanteen riittävään seurantaan, etenkin jo haetaan lupaa VE2:n mukaiselle toiminnalle. Tällä hetkellä toiminnan ympäristöluvissa ei ole edellytetty melutason seuranta.

Pölyvaikutukset

Hankeen vaihtoehtojen pölyvaikutuksia on tarkasteltu leviämislaskentamallilla (AERMOD), joka huomioi maaston korkeuserot, säätiedot sekä hiukkasten poistumisen ilmasta. Laskennoissa arvioitiin hengitettävien hiukkasten (PM10) leviämistä ympäristöön ja verrattiin tuloksia ilmanlaadun ohje- ja raja-arvoihin. Koneiden ja toimintojen osalta laskennoissa käytettiin samoja koneiden ja laitteiden sijainteja, kuin meluselvityksissä. Tehtyjä laskentoja ja niissä käytettyjä lähtötietoja voidaan pitää YVA-selvityksen kannalta riittävinä.

Pölyselvityksen perusteella voidaan arvioida eri vaihtoehtojen välisiä eroja ympäristöön leviävän pölyn ja sen aiheuttaman häiriön kannalta. Vaikutukset ilmanlaatuun arvioitiin VE2:n kohdalla merkittävydeltään kohtalaiseksi ja muissa vaihtoehdoissa vähäiseksi. Vaihtoehtojen vaikutusten suuruus ja vaikutusalueen herkkyyden arviointi ovat onnistuneet ja näin arviointiselostuksessa tehtyjä vaikutusten merkittävyyden arviointeja voidaan pitää oikean suuntaisina ja riittävinä.

Toiminnan aikana tulee kiinnittää huomiota haitallisten vaikutusten ehkäisemiseen ja lieventämiseen mahdollisimman tehokkaasti. Myös kuljetusliikenteestä aiheutuvaan teiden pölyämiseen tulee etsiä lieventämiskeinoja hankkeen jatkosuunnittelussa, arvioinnissa mm. tunnistettiin kuljetusreittien muodostavan suurimman osuuden pölypäästöistä.

Ympäristöluvan käsittelyn yhteydessä tulee kiinnittää huomiota pölyvaikutusten riittävään seurantaan, etenkin jos haetaan lupaa VE2:n mukaiselle toiminnalle.

Perustelut

Hankkeen vaihtoehdon VE2 vaikutukset luontoon ja luonnonsuojelualueisiin katsotaan merkittäviksi. Hankealueen ympäristössä on useita suojelualueita ja uhanalaista lajistoa, joihin kierrätysmateriaalin käsittelytoiminnasta aiheutuu haitallisia melu- ja pölyvaikutuksia. Arvokkaille luontokohteille voi aiheutua haittavaikutuksia myös pohjaveden pinnan alenemisesta ja koillisen laskeutusaltaan kautta kulkeutuvasta kiintoaineesta, ravinteista ja mahdollisista haitta-aineista.

Vaihtoehdon VE2 toiminnasta aiheutuvan meluvaikutuksen katsotaan olevan merkittävä, koska kierrätysmateriaalien käsittelykenttien toiminnasta saattaa aiheutua melun ohjearvot ylittäviä melutasoja läheisillä luonnonsuojelu- ja virkistysalueilla. Toimintojen melu vaikuttaa alueen äänimaisemaan ja ihmisten viihtyvyyteen. Lisäksi lisääntyvällä melulla voi olla häiriövaikutusta liito-oravan lisääntymis- ja levähdysalueeseen hankealueen koillispuolella.

Vaihtoehdon VE2 ilmanlaatuvaikutukset on arviointiselostuksessa arvioitu kohtalaisiksi ja muiden vaihtoehtojen vaikutus vähäiseksi. Yhteysviranomaisen arvion mukaan etenkin VE2 mukaisesta toiminnasta aiheutuvat ilmanlaatuvaikutukset ovat kokonaisuudessaan merkittäviä. Pölyhaitta kohdistuu erityisesti kierrätystoimintojen alueen 1 läheisyydessä olevien luonnonsuojelualueiden eliöstöön ja luonto-

arvoihin. Myös pölystä aiheutuvien terveyshaittojen mahdollisuus etenkin kuljetusreittien lähellä on otettava huomioon.

Muiden hankkeesta aiheutuvien vaikutusten katsottiin yhteysviranomaisen tarkastelussa olevan laadultaan ja voimakkuudeltaan sellaisia, ettei niitä luokitella todennäköisesti merkittäviksi. Seuraavat niitä koskevat seikat on kuitenkin otettava huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa ja tulevaisissa lupamenettelyissä.

Muut arviointiselostusta koskevat huomiot ja ohjeet

Vaikutukset pintavesiin ja vesienhoitoon

Arviointiselostuksen liitteenä esitetty vesien käsittelyn yleissuunnitelma on laadittu perusteellisesti ja on hankkeen suunnittelun tässä vaiheessa riittävä. Kierrätysalueiden toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat haitta-aineet on tunnistettu ja niitä on käsitelty selostuksessa riittävästi.

Maanläjitysalueen täytön sisäiset suotovedet kerätään tällä hetkellä eteläiseen ja läntiseen selkeytysaltaaseen. Myös koillinen selkeytysallas, johon johdetaan mm. mahdollisen tulevan laajennusalueen suotovedet, on otettu jo jossain määrin käyttöön. Esitetyn kierrätystoimintojen alueen 1 hulevedet johdetaan läntiseen ja kierrätysalueen 2 hulevedet koilliseen selkeytysaltaaseen. Koillinen selkeytysallas purkaa vetensä joko pohjoisen kautta kaivettavaa purkuojaa pitkin Kynikenojaan tai putkilinjaa pitkin johdettuna eteläisen laskeutusaltaan purkupisteeseen.

Kierrätystoimintojen alueiden hulevedet on esitetty käsiteltäväksi selkeytysaltailla, joissa on myös maasuodatus. Tällä tavoin saavutettu ravinteiden pidättyminen on arvioiden mukaan 30–80 % ja kiintoaineen noin 90 %. Haitta-aineiden poistuma on aineesta riippuen 0–90 %. Koska etenkin kierrätysmateriaalien käsittelystä ja varastoinnista kulkeutuu pintavesiin jossain määrin haitta-aineita, voidaan käsittelyalueen 2 vesien johtamista eteläisen selkeytysaltaan purkupisteeseen pitää ympäristön kannalta parempana vaihtoehtona. Tällöin Kynikenojan-Grankullan purolaakso ja Grankullan lähteikköalue turvataan lisäkuormitukselta.

Arviointiselostuksessa on todettu, ettei betoninkäsittely ja -varastointi vaikuta merkittävästi hulevesien pH-tasoon. Betonimursketta hyödyntävillä alueilla on kuitenkin havaittu emäksisiä hulevesipiikkejä, joten hankkeen tulevassa lupakäsittelyssä on huomioitava riski pintaveden pH-tason äkilliseen nousuun. Laskeutusaltaiden veden näytteenottotiheyden on erityisesti kierrätysmateriaalien käsittelytoiminnan alkuvaiheessa oltava riittävä sen varmistamiseksi, ettei läheisiin pientäisiin pääse haitallisen emäksisiä valumavesiä.

Myös biosuodatuksen toteuttaminen selkeytysaltaiden yhteyteen voidaan katsoa tarpeelliseksi purkuojiin ja edelleen Pikkujärveen kohdistuvan ravinnekuormituksen vähentämiseksi. Ympäristölupavaiheessa tulee varmistaa suunniteltujen vesiensuojelurakenteiden riittävyys myös ylivirtaama- ja rankkasadetilanteissa, sekä toisaalta tarkastella kuormituksen mahdollista vesistövaikutusta minimivirtaama-

jaksoilla. Vesistötarkkailun toiminnan alapuolisissa lasku-uomissa tulee olla riittävää.

Vesistökuormitus ja sen vaikutukset vesienhoidon ekologisen ja kemiallisen tilan tavoitteisiin Espoon Pitkäjärven on arviointiselostuksessa esitetty riittävällä tavalla.

Vaikutukset kalastoon

Hankealueen alapuolisten virtavesien kalastosta on heikosti tietoja saatavilla, eikä varsinaisia kalastaselvityksiä ole alueella todennäköisesti tehty. Vantaanjoen virtavesiselvityksessä (Janatuinen 2011) Kynikenjoen ja Myllymäenojan kalastosta on todettu, että niissä ei nykyisellään ilmeisesti esiinny ainakaan merkittävässä määrin kaloja, mahdollisesti leviämishistoriaan liittyvistä syistä. Myös vaellusesteet vaikeuttavat kalojen levittäytymistä alueelle nykytilanteessa. Purojen on kuitenkin todettu todennäköisesti soveltuvan hyvin kaloille ja esimerkiksi taimenelle, mm. runsaslukuisen purokatkan esiintymisestä johtuen.

Vaikka hankealueen vesienjohtoreitille sijoittuvien virtavesien kalataloudellinen merkitys on nykyisellään vähäinen, tulee hankkeen toiminnasta syntyvä vesistökuormitus minimoida käyttämällä asianmukaisia vesiensuojelurakenteita. Toiminnan aikaista vesistötarkkailua tulee tehdä kaikissa alapuolisissa virtavesissä riittävän kattavasti mahdollisten kalastoon kohdistuvien vaikutusten havaitsemiseksi.

Vaikutukset pohjaveteen

YVA-menettelyn piirissä olevista toiminnoista pohjavesiin aiheutuvien vaikutusten merkittävyys on kaikissa vaihtoehdoissa arvioitu vähäiseksi. Arviota on perusteltu riittävästi. Pohjavesivaikutusten tarkkailun pääpiirteet on kuvattu selkeästi ja uudet tarkkailuputkien paikat esitetty. Pohjaveden virtaussuunnat olisi tullut esittää kartalla, kuten arviointiohjelmassa edellytettiin.

Selostuksessa on kuvattu Petaksen ja Koivurinteen alueilla tehty kaivokartoitus yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon mukaisesti. Ympäristölupavaiheessa on arvioitava kaivokartoituksen tarve erityisesti pidemmällä purkureittien varrella.

Tärinävaikutukset

Tärinävaikutuksia on tarkasteltu liikenteen ja louhinnan osalta kokemusperäisesti sekä arvioimalla mahdollisia vaikutuksia alueen ympäristössä. Tärinäarvioinnissa on huomioitu ihmisten mahdollisesti kokemat häiriövaikutukset ja rakennusten vaurioitumisvaara. Tehtyjä tarkasteluja voidaan pitää YVA-selvityksen kannalta riittävinä.

Arviointiselostuksessa arvioidaan, että louhinnasta aiheutuvasta tärinästä ei ole haittaa ihmisten terveydelle, eikä merkittävää vaaraa alueen ympäristössä oleville rakennuksille ja rakenteille. Tärinäselvityksen perusteella voidaan arvioida eri vaihtoehtojen välisiä eroja ympäristöön leviävän tärinän ja sen aiheuttaman mahdollisen häiriön ja haittojen kannalta. Tarkasteltujen vaihtoehtojen vaikutusten

suuruus ja vaikutusalueen herkkyden arviointi ovat onnistuneet ja näin arviointiselostuksessa tehty vaikutusten merkittävyyden arviointeja voidaan pitää oikean suuntaisina ja riittävinä.

Maisemavaikutukset

Hankkeen vaikutukset maisemaan on arvioitu merkittävyydeltään vähäisiksi. Vaikutukset maisemaan on arvioitu asianmukaisesti ja niistä tehdyt johtopäätökset ovat oikeansuuntaiset.

Liikennevaikutukset

Hankkeen vaihtoehtojen VE1 ja VE2 liikenteelliset vaikutukset Petikon teollisuusalueen teillä ja Pyymosantiellä on selostuksessa arvioitu merkittävyydeltään kohtalaisiksi. Liikennevaikutusten suuruus näillä toiminnan lähiteillä arvioidaan keskisuureksi kielteiseksi, koska raskaan liikenteen määrä lisääntyy selvästi ja vaikutuksen kesto on kokonaisuudessaan pitkä. Hankkeen aiheuttama raskaan liikenteen määrän kasvu Petikossa on VE2 kohdalla enimmillään lähes 80 % nykyisestä, mitä voidaan pitää merkittävänä lisäyksenä.

Arviointiselostuksessa hankkeen liikenteellisiä vaikutuksia on arvioitu riittävästi ja haitalliset vaikutukset on tunnistettu. Arvioinnissa on myös esitetty keinoja, joilla haitallisia vaikutuksia liikenneturvallisuuteen voidaan lieventää.

Vaikutukset ilmastoon

Työkoneiden ja kuljetusliikenteen toiminnasta aiheutuvat kasvihuonekaasupäästöt eri hankevaihtoehdoissa olisi tullut esittää laskennallisesti ainakin alustavasti. Vaikka maankaatopaikka- ja kierrätysmateriaalien käsittelytoiminta ei ole erityisen päästöintensiivistä, useista samalla alueella tapahtuvista eri toiminnoista ja suhteellisen suurista raskaan liikenteen määristä johtuen hankkeen kasvihuonekaasupäästöt voivat kokonaisuudessaan kohota niin suuriksi, että niiden merkitys olisi tullut arvioida perusteellisemmin.

Arviointiselostuksessa on todettu, etteivät hankkeen kasvihuonekaasupäästöt ole merkittäviä koko kaupungin päästöjen mittakaavassa. Päästöarvioinnin tarpeellisuuteen ei kuitenkaan vaikuta se, kuinka suuria vastaavat päästöt ovat muissa kohteissa tai suuremmissa toimintakokonaisuuksissa.

Ilmastonmuutoksen vaikutuksia toimintaan on selostuksessa arvioitu kiitettävästi, esimerkiksi huomioimalla sääilmiöiden äärevöitymisestä johtuvat rankkasateet selkeytysaltaiden mitoitustarkastelussa.

Muut huomioitavat asiat

Toiminnan suunnittelussa ja toiminnassa on huomioitava alueen sijainti Helsinki-Vantaan lentoaseman läheisyydessä. Finavia Oyj edellyttää, että alueella harjoitettava toiminta ei saa aiheuttaa ilmiöitä, jotka voivat aiheuttaa vaaraa lentoturvallisuudelle (Ilmailulaki (864/2014) 159 §). Lentoturvallisuutta vaarantavia ilmiöitä voivat olla esimerkiksi savu, pöly, kivien sinkoilu, kaasut, valaistus, säteily, höyry, heijastavat pinnat,

irtoainekset, lintuja houkutteleva toiminta sekä avoimet vesialueet ja lammikot.

Kooste hankkeen jatkokäsittelyssä erityisesti huomioitavista asioista

Hankkeen lupakäsittelyissä ja muussa jatkosuunnittelussa on muualla perustellussa päätelmässä esitetyn lisäksi erityisesti kiinnitettävä huomiota seuraaviin asioihin ja vaadittaviin lisäselvityksiin:

- Yhteysviranomaisen arvon mukaan hankevaihtoehto VE2 ei arviointiselostuksen mukaisena ole toteuttamiskelpoinen. Huomiota tulee kiinnittää erityisesti luonnonsuojelualueisiin ja uhanalaiseen eliöstöön kohdistuviin kierrätystoimintojen pöly- ja meluvaikutuksiin ja haittavaikutusten lieventämiskeinoihin. Erityisesti kierrätystoimintojen alueelle 1 tulee etsiä vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja haittavaikutusten vähentämiseksi.
- Grankullan lähteikköalueen luontoselvitys ja luontoarvojen kartoittaminen sekä arvio koillisesta selkeytsaltaasta Kynikenojaan tulevien hule-/suotovesien vaikutuksesta näihin ja Grankullan purolaakson luontoarvoihin on tehtävä hankkeen ympäristölupavaiheessa, mikäli koillisen selkeytsaltaan vedet johdetaan pohjoista reittiä pitkin Kynikenojaan.
- Kallion louhinnasta ja louhoksen kuivattamisesta aiheutuvan mahdollisen pohjaveden pinnan alenemisen vaikutus Alkärrin metsäalueen luontoarvoihin on selvitettävä.
- Kierrätystoimintojen alueen 1 (VE2) toiminnasta ja liikenteestä aiheutuvan pölyämisen vaikutukset lahokaviosammalen ydinalueeseen Pyymsanmetsän SL-alueella tulee arvioida hankkeen lupavaiheessa. Suunniteltujen pölyhaittojen lieventämistoimien tulee olla riittävät.

5. PERUSTELLUSTA PÄÄTELMÄSTÄ TIEDOTTAMINEN

Uudenmaan ELY-keskus antaa perustellun päätelmän tiedoksi julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Vantaan ja Espoon kaupungeissa.

Uudenmaan ELY-keskus toimittaa perustellun päätelmän sekä arviointiselostuksen johdosta saamansa lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle. Perusteltu päätelmä annetaan tiedoksi lausunnonantajille ja muille asianosaisille viranomaisille sekä mielipiteen jättäneille.

Perusteltu päätelmä sekä vastaanotetut lausunnot ja mielipiteet ovat nähtävillä ympäristöhallinnon Internet-sivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/PetikonhuipunlaajennusYVA.

6. SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU SEKÄ YVAMENETTELYSSÄ SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Suoritemaksu **11 000 euroa**

Maksun määräytyminen

Arviointiselostuksesta annettavasta ELY-keskuksen perustellusta päätelmästä perittävä maksu on tavanomaisessa hankkeessa (14 – 23 henkilötyöpäivää) 11 000 euroa.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että perustellusta päätelmästä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017)

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018)

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ylitarkastaja Erika Heikkinen ja ratkaissut Ympäristövaikutukset ja alueidenkäyttö -yksikön päällikkö Timo Kinnunen.

Jakelu

Lausunnonantajat
Muistutuksen jättäneet

Liitteet

Liite 1 ELY-keskuksen LSL 65 §:n mukainen lausunto Natura-arvioinnista

Liite 2 Luonnonsuojelualueen haltijan LSL 65 §:n mukainen lausunto Natura-arvioinnista

Tämä asiakirja UUELY/9569/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/9569/2019 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Heikkinen Erika 03.09.2020 13:41

Ratkaisija Kinnunen Timo 03.09.2020 13:51